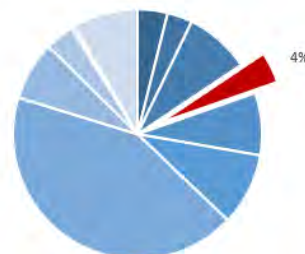

2.4 Programma 4 Economie

Taakvelden

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie

Lasten (100% = totale rekening)

2.4.1 Wat hebben we bereikt met het programma Economie?

Doel

Gorinchem is een economisch vitale stad, aantrekkelijk voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Het coalitieakkoord

Als het gaat om economie en arbeidsmarkt heeft de gemeente geen directe, maar wel een voorwaardenscheppende rol. Deze onderwerpen zijn cruciaal voor de leefbaarheid van inwoners van Gorinchem en van omliggende gemeenten. Opgeteld zo'n 120.000 tot 150.000 inwoners. In de combinatie van deze onderwerpen liggen veel kansen voor Gorinchem. Ook als corona opnieuw veel gaat vragen van ondernemers willen we daarop voorbereid zijn. Onze gemeente is al 'banenmotor' en 'Allermooiste vestingstad'. We willen deze kwaliteiten behouden en de kansen daarvan benutten.

Het ontwikkelen van het vestigings- en ondernemersklimaat vraagt om meer samenwerking met het bedrijfsleven. Het vraagt om verbetering van de bereikbaarheid en het woonklimaat. Dit hangt samen met de concurrentiepositie van grote én kleine lokale ondernemers, detailhandel en horeca

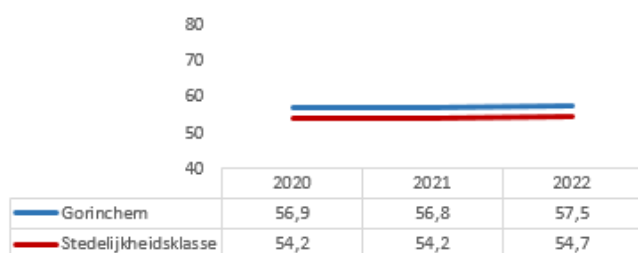
Vastgesteld beleid

Beleidskader	Vastgesteld door de raad in
Economische visie	2021
Re-activatieplan economie	2020
Strategie citymarketing	2017
Winkeltijdenverordening	2017
Kernwinkelgebied binnenstad Gorinchem	2021
Verordening BI-zone binnenstad Gorinchem 2023-2027	2022

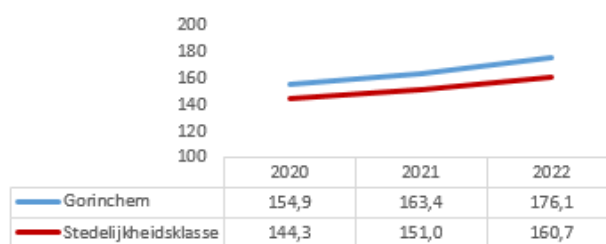
Maatschappelijke effecten

Indicator	B/F	Eenheid	Resultaat	Soort
Functiemenging <i>Verhouding tussen woningen en banen</i>	B	in % 0=alleen woningen, 100= alleen banen		PI
Vestigingen van bedrijven	B	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar		PI
Waardering vestigingsklimaat gemeente	F	Score 1-10	Onbekend	ME
Waardering ondernemingsklimaat gemeente	F	Score 1-10	Onbekend	ME
Overnachtingen op camperplaatsen	F	Aantal per jaar	3818	PI

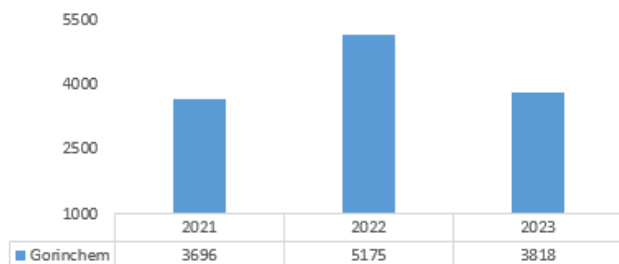
Functiemenging

Vestigingen bedrijven

Overnachtingen camperplaatsen

2.4.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prioriteiten en aandachtspunten

Onderwerp	Toelichting concrete voornemens
Onderhouden relaties bedrijven	<p>We hebben vanuit het accountmanagement intensief contact met en vele bezoeken gebracht aan bedrijven in diverse branches, zowel MKB als industriële ondernemingen en de maritieme maakindustrie. Belangrijke onderwerpen die de revue passeren zijn onder meer: uitbreidings- en verplaatsingsbehoefte, verduurzaming, netwerkcapaciteit en werkgelegenheid. In een transparante en constructieve samenwerking met IKG neemt op tal van onderwerpen de betrokkenheid van het lokale bedrijfsleven toe. Denk aan de nieuwe regiodeal Drechtsteden-Gorinchem, verbreding van de A27 en i_lab. In samenwerking met IKG en Gorkum Next werd een succesvolle bijeenkomst 'Dag van de Ondernemer' georganiseerd. Samen met Gorkum Next stimuleren we het ondernemerschap, met name gericht op start-ups en scale-ups. Gorkum Next heeft diverse bijeenkomsten voor ondernemers georganiseerd.</p> <p>Met Stichting Binnenstadsmanagement (BSM) wordt gekeken naar een herdefiniëring van de samenwerking teneinde zo efficiënt en effectief mogelijk te kunnen samenwerken</p>

Onderwerp	Toelichting concrete voornemens
Verkleinen kernwinkelgebied en aantrekkelijke stad	<p>zowel op strategisch als tactisch niveau. In 2023 is er een nieuw initiatief gerealiseerd: Extern Centrum Overleg (ECO) en Intern Centrum Overleg (ICO) om de onderlinge samenwerking te verbeteren op operationeel niveau, integrale samenwerking te bevorderen én resultaten te bereiken.</p> <p>Op basis van het raadsbesluit is een meerjarige subsidie (2023-2025) Warenhuis Gorinchem verleend voor het aantrekkelijker maken van de binnenstad. Hartje Gorkum is inmiddels begonnen met de uitvoering. Alle muurschilderingen zijn gerealiseerd, de huisstijl is ontwikkeld en samen met GCM wordt het gesprek gevoerd over het kanaliseren van de online informatie richting bezoekers.</p>
	<p>Voor het verkleinen van het kernwinkelgebied is het subsidieplafond in Q2 verhoogd met € 200.000,-. Tevens is de aanvraagtermijn voor de stimuleringsubsidies verlengd t/m 31 december 2024. In 2022 zijn circa 27 stimuleringsubsidies verleend; in 2023 zijn er 7 stimuleringsubsidies aangevraagd, het verleende totale subsidiebedrag is € 105.000,-. De eerste gevelverbeteringen en verhuizingen van winkels zijn reeds zichtbaar. De opening van Jamin/Multivlaai, De Kaasstolp, Fort Solid Sleep en het deels verhuizen van Van Beuzekom Mode zijn hiervan mooie voorbeelden. Ook zetten de subsidies aan tot grotere investeringen. De Bristol-wand in de Arkelstraat wordt in Art-Deco stijl opgetrokken en voorzien van nieuwe gevels voor de winkels, waarbij woningen worden gerealiseerd boven die winkels. De zichtbare resultaten in de uitstraling van het winkelgebied zorgen ervoor dat een keten als Bagels & Beans zich gaat vestigen aan de Arkelstraat. De aandacht voor ondernemers leidt tot vertrouwen, gezamenlijke doelen en gedeeld eigenaarschap.</p> <p>Vanuit het 'Uitvoeringsplan Mooiste Vesting' zijn meerdere deelprojecten gerealiseerd waaronder nieuwe voetgangersbewegwijzering, VR palen, banieren, kombordportalen en een kanon op de vestingwal.</p> <p>Eind 2023 is er een huurder gevonden voor het leegstaande strandpaviljoen aan Buiten de Waterpoort. Dat is voor de revitalisatie van de Buiten de Waterpoort in combinatie met de nieuwe speelweide een positieve ontwikkeling.</p> <p>Op 18 november 2023 was Gorinchem dé gaststad voor de landelijke intocht van Sinterklaas. In goede samenwerking met het bedrijfsleven en Stichting Gorinchem Citymarketing is de samenwerking gezocht om de stad te promoten. Er werden record kijkcijfers genoteerd bij zowel het Sinterklaas Journaal als de live uitzending van de landelijke intocht. Direct na de landelijke intocht is er volop geïnvesteerd door Stichting Gorinchem Citymarketing om ook op lange termijn te profiteren van dit evenement.</p>
Vitaliteit bedrijventerreinen en winkelcentra	<p>Samen met het georganiseerde bedrijfsleven voeren we gesprekken over de invoering van een ondernemersfonds, waarmee middelen ontstaan om de werkgebieden aantrekkelijker te maken en de vitaliteit in de gebieden te verhogen. Eind 2023 is de subsidie hiervoor bij de Provincie aangevraagd, zodat dit project opgestart kan worden in 2024.</p> <p>In de Koningin Wilhelminalaan is een verbetering van de leefomgeving en het uiterlijk aanzien van de winkelstraat nodig. Met de ondernemers is gesproken over de aanpak van de verbeterpunten. De planning hiervoor zal gestroomlijnd worden met het opstellen van de gebiedspaspoorten.</p>

Onderwerp**Toelichting concrete voornemens**Economische
ontwikkeling

In samenwerking met alle winkeliersverenigingen is in het voorjaar het succesvolle evenement 'Gorinchem maakt blij' georganiseerd. Het evenement is financieel mogelijk gemaakt met de middelen uit het initiatiefvoorstel 'Klaar voor de start na corona'. Daarmee zijn alle activiteiten uit het re-activatieplan economie na corona afgerond.

Met alle winkeliersverenigingen vinden periodieke gesprekken plaats op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau. Deze constructieve samenwerking zorgt ervoor dat er aandacht blijft voor de kwaliteit van het winkelgebied en de openbare ruimte.

Om de lokale economie te stimuleren werken we ook intensief regionaal samen. Zo blijven we op de hoogte van de regionale ontwikkelingen en profiteren onze ondernemers hiervan mee. Deze kennisontwikkeling en netwerkvorming is van grote meerwaarde. Dit zijn Netwerk Economie Zuid-Holland-Zuid, de AV-regio (Regionaal Maatschappelijke Agenda Economie & Innovatie) en de maritieme samenwerkingsverbanden.

De ruimtedruk neemt toe, waardoor het een grotere uitdaging wordt om bedrijven een passende vestigingsplaats te bieden. Op meerdere agenda's voeren we het gesprek over de ruimtebehoefte. Zo hebben we met het Netwerk Economie Zuid-Holland Zuid de regionale bedrijventerreinvisie opgesteld. De Provincie heeft de visie aanvaard. Met het vaststellen van deze visie geven we invulling aan het aantrekkelijk maken van de bedrijventerreinen die we behouden en het opheffen van de bedrijventerreinfunctie aan de Arkelsedijk I en Linge II Zuid. Daarnaast blijven we oog houden voor behoud van de watergebonden bedrijventerreinen in Gorinchem.

Voor Grote Haar stellen we momenteel een actueel economisch profiel op, waarin duidelijk wordt welke bedrijven we hier willen vestigen. Ook voeren we gesprekken over het toekomstige economische profiel van de Schelluinsestraat. Er wordt gesproken over mogelijkheden om dit bedrijventerrein intensiever te benutten en om te vormen tot een moderne woon-werklocatie.

Reguliere taken

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
Regionaal Maatschappelijke Agenda (RMA) Vrijtijdseconomie Toerisme	In 2023 vond voor de opgave Vrijtijdseconomie afstemming plaats over de ontwikkelingen in de deelnemende gemeenten. Er is specifiek gekeken naar de thema's Oude en Nieuwe Hollandse Waterlinie, het Groene Hart, fiets-, wandel- en vaarroutes, verbinding en toegankelijkheid van toeristische voorzieningen en riviercruisevaart. Samenwerkingsverbanden, zoals de Vestingdriehoek en de Hollandse Waterlinies hebben in 2023 de benoeming tot de 'Allermooiste vestingstad van Nederland' benut in het marketinguitingen. De belevingswaarde van Gorinchem is met activiteiten en de ontwikkeling van routes verder versterkt. Er is ingezet op het aantrekken van meer bezoekers en het binden van (nieuwe) inwoners en bedrijven.
Stichting Vestingdriehoek	Gorinchem maakt onderdeel uit van een toeristisch samenwerkingsverband tussen Gorinchem, Woudrichem, Slot Loevestein, Fort Vuren en Zaltbommel. In die samenwerking is gezamenlijk ingezet op het bereiken van een grotere economische spin-off en het verwerven van een sterkere positie in (boven)regionale samenwerkingsverbanden als de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Dutch Delta Cruise Port. De focus in 2023 lag op de uitvoering van de online marketingstrategie van de Vestingdriehoek. Daarnaast is aan een marketingpartij (Bureau Toerisme) opdracht verleend om vernieuwde uitvoeringsstrategie voor 2024-2027 op te stellen.
Gorinchem Citymarketing (GCM)	De inspanningen van GCM in de afgelopen jaren hebben geleid tot mooie resultaten. Met in 2023 de promotie van Gorinchem in het populaire TV programma van Omroep MAX 'Denkend aan Holland' met meer dan 1,3 miljoen kijkers én de landelijke intocht van Sinterklaas. In 2022 is het bestuur van de stichting, ondersteund door de gemeente, gestart met het vergroten van haar eigen professionalisering. Met als resultaat in 2023 een nieuw bestuursmodel met als structuur een raad van toezicht en een directeur-bestuurder. Hiermee wordt de continuïteit geborgd. Op 1 februari 2023 is de nieuwe directeur-bestuurder gestart en op 27 maart 2023 is de nieuwe Raad van Toezicht geïnstalleerd. De jaarlijkse dienstverleningsovereenkomst tussen gemeente en GCM is afgesloten met daarin de samenwerkingsafspraken. GCM is onder andere verantwoordelijk voor het verzorgen van een toeristisch informatiepunt: VVV-balie & winkelfunctie. Met ingang van 1 juli 2023 heeft GCM de samenwerking met Dordrecht Marketing & Partners voor het verzorgen van de VVV-balie & winkelfunctie beëindigd en neemt Stichting Gorinchem Citymarketing de exploitatie van de VVV weer in eigen hand. Dit houdt ook in dat de medewerkers in dienst getreden zijn bij GCM.
Intocht Sinterklaas	De landelijke intocht van Sinterklaas op 18 november 2023 heeft ruim 2,2 miljoen kijkers opgeleverd. Ook het Sinterklaasjournaal in de week voorafgaand aan de intocht met als decor Gorinchem trok een recordaantal kijkers met circa 2 miljoen per dag. Initieel was de landelijke Sinterklaasintocht in Gorinchem niet in de begroting opgenomen. Dergelijke activiteiten en bereikte resultaten dragen bij aan de naamsbekendheid van Gorinchem en bezoekersaantallen, ook in de jaren hierop volgend.
Riviercruisevaart	In 2023 is gewerkt aan de promotie van Gorinchem en omgeving binnen de nationale en internationale riviercruisesector, door het vertegenwoordigen van Gorinchem op internationale beurzen en het uitnodigen van touroperators. Daarbij is samengewerkt met regiopartners en het netwerk van de Dutch Delta Cruise Port. Deze inzet heeft geleid tot diverse boekingen voor 2023 en de komende jaren.

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
Oude Hollandse Waterlinie (OHW)	We nemen deel aan de erfgoedlijn OHW van de Provincie Zuid-Holland. Voor 2023 is subsidie aangevraagd en verkregen voor het vernieuwen van de voetgangersbewegwijzering en het realiseren van informatiepanelen, beiden onderdeel van het 'Uitvoeringsplan mooiste vesting'. De subsidieaanvraag voor 2024 van de Werkgroep Vesting Gorinchem is mede voorbereid.
Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW)	Door deelname aan het Pact van Loevestein, een initiatief van de provincie Gelderland, is samengewerkt met partners in het zuidelijke deel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Binnen dit samenwerkingsverband is gewerkt aan twee doelen: het verbeteren van het behoud en de benutting van het NHW erfgoed. Initiatiefnemers zijn geholpen met de start en of realisatie van een aantal projecten. Door de samenwerkende partijen is een intentieverklaring ondertekend waarmee de samenwerking voor 2023-2033 op de twee genoemde doelen wordt voortgezet.

2.4.3 Wat heeft dit gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000 V = voordeel en N = nadeel)	Jaar- rekening 2022	Begroting primitief 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaar- rekening 2023	Vershil
TV31 Economische ontwikkeling	915	623	1.254	878	376 V
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.561	15.085	5.093	5.264	172 N
TV33 Bedrijfsloket en - regelingen	28	20	21	20	1 V
TV34 Economische promotie	678	792	688	622	66 V
Lasten Economie	5.183	16.519	7.055	6.784	271 V
TV31 Economische ontwikkeling	39	0	0	15	15 V
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.828	14.989	4.884	3.143	1.740 N
TV33 Bedrijfsloket en - regelingen	181	169	169	171	2 V
TV34 Economische promotie	0	0	0	1	1 V
Baten Economie	2.047	15.158	5.053	3.331	1.722 N
Totaal saldo van baten en lasten	-3.135	-1.361	-2.003	-3.454	1.451 N
Stortingen reserves	80	0	71	71	0 V
Onttrekkingen reserves	280	50	200	120	80 N
Resultaat	-2.935	-1.312	-1.874	-3.405	1.531 N

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verdeling bedrag	Toelichting
Lasten		
TV31 Economisch Ontwikkeling	80 V	Aan het Warenhuis Gorinchem is begin 2023 een subsidiebeschikking verleend van € 150.000 voor de periode 2023-2025. In 2023 is € 70.000 bevoorschot. Het restant wordt niet onttrokken aan de reserve Gorcums Warenhuis en blijft beschikbaar voor subsidie in de jaren 2024 en 2025.
	78 V	In 2021 is de gemeente een overeenkomst aangegaan met platform Gorinchem Next. Hiervoor is een budget beschikbaar gesteld van € 200.000. Van dit budget is nog € 78.000 over. De overeenkomst heeft een looptijd van drie jaar en wordt in 2024 afgerond. De raad wordt voorgesteld het restant beschikbaar te stellen via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2023 in 2024.
	195 V	Voor 2023 was er € 300.000 beschikbaar voor het project Verkleinen kernwinkelgebied. Hiervan is € 105.000 gereserveerd voor diverse stimuleringsubsidies. Door verschillende redenen is € 195.000 niet uitgegeven en vallen deze middelen vrij.

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verdeling bedrag	Toelichting
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	172 N	Dit taakveld bevat de grondexploitaties Groote Haar en Oost II. Door de aangekondigde netcongestie hebben we de verliesvoorziening Groote Haar moeten verhogen met € 1,1 mln. Als gevolg van de verhuur van een kavel van bedrijventerrein Oost II aan het AZC hebben we een deel van de reeds ingeboekte winst teruggedraaid, wat nu leidt tot een nadeel van € 835.000. Na afloop van de verhuurperiode met het AZC verwachten wij bij verkoop van de kavel een vergelijkbare boekwinst te realiseren. Door de temporisatie van uitgifte van beide bedrijventerreinen is er sprake van € 1,6 mln minder lasten. Deze lagere lasten leiden tot het minder toenemen van de boekwaarden met deze bedragen en daardoor tot evenveel minder baten.
TV34 Economische Promotie	31 V	In 2023 zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot, waardoor er € 31.000 aan budget is overgebleven.
Baten		
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.740 N	Zie lasten TV32.
Onttrekkingen reserves	80 N	Zie lasten TV31.

In onderstaande tabel staan de investeringen die binnen dit programma vallen:

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Verschil	Gereed
Lasten						
Welkom in de mooiste vesting	124	46	44	90	34	V Nee
Het verhaal v.d. vesting	72	3	47	50	22	V Nee
Totaal Lasten	196	49	91	140	56	V
Totaal investeringen	196	49	91	140	56	V

In onderstaande tabel staan de subsidies vermeld, die binnen dit programma zijn verstrekt.

Subsidies (bedragen x € 1.000)	
Stichting BIZ Hartje Gorinchem	201
Stichting Hendrick Hamel Foundation	35
Stichting Slot Loevestein	10
diverse bedrijven, verkleinen kernwinkelgebied	99
	345

2.4.4 Met welke verbonden partijen doen we dit samen?

- GR Regio AV
- C.V. Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Schelluinen (ROM-S), Beheer B.V. ROM-S
- Stichting Binnenstadsmanagement Gorinchem
- Gorkum Next (Stichting Economische Ontwikkeling Gorinchem, EOG)